

Narzędzia wspierające transformację energetyczną

Spółdzielnia energetyczna jako czynnik poprawy konkurencyjności gospodarstw rolnych i poprawy jakości życia na obszarach wiejskich

(lokalny wymiar transformacji energetycznej)

 STOWARZYSZENIE
NA RZECZ EFEKTYWNOŚCI
IM. PROF. KRZYSZTOFA ŻMIJEWSKIEGO

Spółdzielnie energetyczne - lokalny wymiar transformacji energetycznej

Transformacja energetyczna

- ✓ *Technologia*
- ✓ *Społeczeństwo*
- ✓ *Korzyści lokalne*

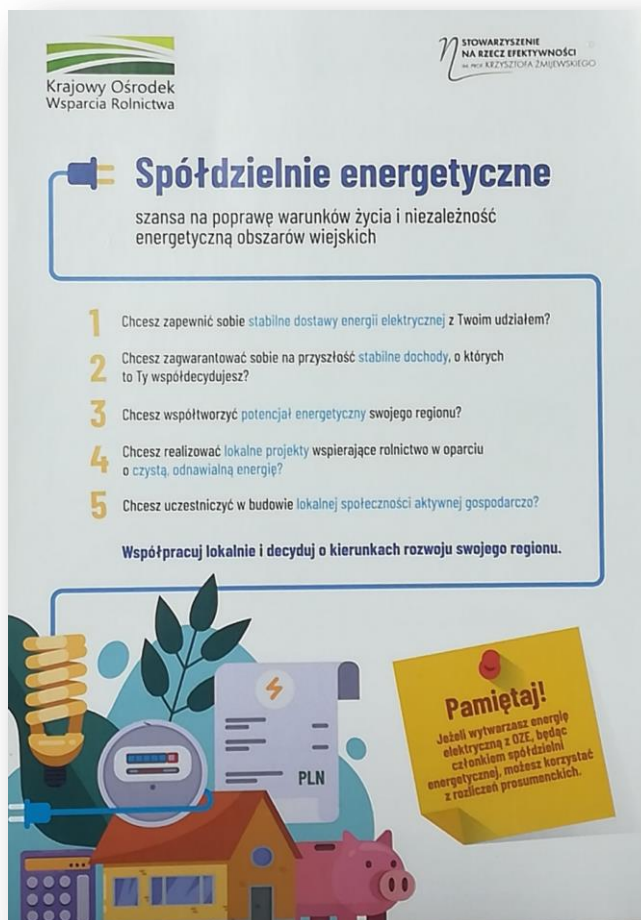

www.stowarzyszenie-zmijewski.pl

Dotychczasowe doświadczenia krajów UE pokazują, że rozwój energetyki zmierza w kierunku decentralizacji jej wytwarzania i realizacji inwestycji, które mają na celu zabezpieczenie energetycznych potrzeb społeczności lokalnych. Dostrzeżono także w tych krajach, że konieczne jest przenoszenie korzyści (transformacja) z wytwarzania i dystrybucji energii (m.in. finansowych, bezpieczeństwa dostaw energii) z poziomu centralnego na poziom

lokalny. Przez „poziom lokalny” mamy na myśli także aktywne uczestnictwo społeczności i współpracę (przedsiębiorcy, rolnicy, samorząd, konsumenci). To lokalna współpraca energetyczna na obszarach wiejskich może być doskonałym rozwiązaniem częstych bolączek – niedobory energii na wsi występują 10 razy częściej niż w miastach, a energia, którą są zasilane obszary wiejskie, posiada często napięcie poniżej 180 V przy standardzie 230 V.

Przywołując ponownie przykłady z UE, optymalną formą takiej miejscowej aktywności energetycznej są... spółdzielnie energetyczne. Cieszą się one dużym zaufaniem ludzi, którzy chcą lokalnie współdziałać i inwestować. Jest to również alternatywa dla polityki modernizacji (transformacji) sektora energetycznego, który aktualnie wymaga pilnych inwestycji. Zadaniem spółdzielni energetycznych jest produkcja energii w ośrodkach rozproszonych i konsumpcja tej energii na własne potrzeby spółdzielców, mieszkańców, rolników czy przedsiębiorstw reprezentujących gminy wiejskie i miejsko-wiejskie. Jak wykazała praktyka gospodarcza, w wielu regionach UE, w których powstały spółdzielnie energetyczne, w istotny sposób przyczyniły się one do wzrostu zamożności społeczności lokalnych i poprawy jakości życia.

Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa

STOWARZYSZENIE NA RZECZ EFEKTYWNOŚCI IM. PROF. KRZYSZTOFA ŻMIJEWSKIEGO

Spółdzielnie energetyczne

szansa na poprawę warunków życia i niezależność energetyczną obszarów wiejskich

- 1 Chcesz zapewnić sobie stabilne dostawy energii elektrycznej z Twoim udziałem?
- 2 Chcesz zagwarantować sobie na przyszłość stabilne dochody, o których to Ty współdecydujesz?
- 3 Chcesz współtworzyć potencjał energetyczny swojego regionu?
- 4 Chcesz realizować lokalne projekty wspierające rolnictwo w oparciu o czystą, odnawialną energię?
- 5 Chcesz uczestniczyć w budowie lokalnej społeczności aktywnej gospodarczo?

Współpracuj lokalnie i decyduj o kierunkach rozwoju swojego regionu.

Pamiętaj!
Jeżeli wytwarzasz energię elektryczną z OZE, będąc członkiem spółdzielni energetycznej, możesz korzystać z rozliczeń prosumenckich.

Można w tym miejscu zapytać, jakie korzyści płyną dla społeczności lokalnych z takich inicjatyw? Odpowiadając, są to m.in.: poprawa sytuacji finansowej rolników i ich rodzin, poprawa jakości życia gospodarstw domowych, budowanie relacji gospodarczych w ramach wspólnot lokalnych, tworzenie lokalnych miejsc pracy, a także wzrost konkurencyjności lokalnego rolnictwa.

Mówiąc o lokalnym wymiarze współpracy energetycznej w kontekście spółdzielni energetycznych, stajemy się obecnie świadkami ważnej zmiany jakościowej, tzn. ucząc się na doświadczeniach innych, unikamy tym samym stwierdzenia „mądry Polak po szkodzi”. O czym mówimy?

W zasadzie bardzo niedawno (w lipcu 2019 r.) do polskiego prawa została wprowadzona tak wyraźnie „Spółdzielnia energetyczna” (Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw), która doprecyzowała i rozszerzyła zasady organizacji i funkcjonowania spółdzielni energetycznych. Spółdzielnie takie funkcjonują w krajach UE od wielu lat. Przykładowo w Niemczech takie regulacje wyzwalające potencjał dla Spółdzielni Energetycznych zostały stworzone w 2000 r. (wejście Ustawy o OZE i liberalizacja niemieckiego rynku energii).

Jak należy rozumieć Spółdzielnie energetyczne w polskich warunkach?

Spółdzielnię energetyczną należy rozumieć jako spółdzielnię w rozumieniu ustawy z dnia 16 września 1982 r. – Prawo spółdzielcze (Dz. U. z 2018 r. poz. 1285 oraz z 2019 r. poz. 730, 1080 i 1100) lub ustawy z dnia 4 października 2018 r. o spółdzielniach rolników (Dz. U. poz. 2073), której przedmiotem działalności jest wytwarzanie energii elektrycznej lub biogazu, lub ciepła w instalacjach odnawialnego źródła energii i równoważenie zapotrzebowania energii elektrycznej lub biogazu, lub ciepła wyłącznie na potrzeby własne spółdzielni energetycznej i jej członków, przyłączonych do zdefiniowanej obszarowo sieci dystrybucyjnej elektroenergetycznej o napięciu znamionowym niższym niż 110 kV lub sieci dystrybucyjnej gazowej, lub sieci ciepłowniczej. Mówimy więc o wytwarzaniu i pokrywaniu zapotrzebowania na każde medium energetyczne wytwarzane z odnawialnych źródeł energii.

W celu uzyskania statusu spółdzielni energetycznej spełnić należy następujące kryteria:

- Prowadzić działalność na obszarze gminy wiejskiej, miejsko-wiejskiej lub na obszarze, nie więcej niż 3 tego rodzaju gminach bezpośrednio sąsiadujących ze sobą;
- Liczba członków spółdzielni nie może przekroczyć 1000;
- W przypadku wytwarzania energii elektrycznej łączna moc zainstalowana elektryczna wszystkich instalacji OZE nie może przekroczyć 10 MW. Musi umożliwić pokrycie w ciągu roku nie mniej niż 70% potrzeb własnych spółdzielni i jej członków;
- W przypadku wytwarzania ciepła, łączna moc osiągalna cieplna nie może przekroczyć 30 MW;
- W przypadku wytwarzania biogazu, roczna wydajność wszystkich instalacji należących do spółdzielni nie może przekroczyć 40 mln m³.

Podjęcie działalności, polegającej na wytwarzaniu energii elektrycznej lub biogazu, lub ciepła, możliwe będzie dopiero po uzyskaniu wpisu w wykazie spółdzielni, które są prowadzone przez Dyrektora Generalnego KOWR.

Opracowanie:

Rafał Czaja – Prezes Zarządu,

dr Grzegorz Maśloch – Członek Rady Programowej

Współpraca merytoryczna:

Jarosław Wiśniewski - Zastępca Dyrektora, Departament Gospodarki Ziemią,

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

biuro@stowarzyszenie-zmijewski.pl

www.stowarzyszenie-zmijewski.pl